

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie różnych środków politycznych, poza odpowiednim finansowaniem, o potencjalnym wpływie na wzrost i rozwój małych i średnich przedsiębiorstw

(2009/C 27/02)

Dnia 20 września 2007 r. Andrej VIZJAK, minister gospodarki, w imieniu przyszłej prezydencji słoweńskiej w Radzie zwrócił się do Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego o opracowanie opinii rozpoznawczej w sprawie

różnych środków politycznych, poza odpowiednim finansowaniem, o potencjalnym wpływie na wzrost i rozwój małych i średnich przedsiębiorstw.

Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 11 czerwca 2008 r. Sprawozdawcą był Claudio CAPPELLINI).

Na 446. sesji plenarnej w dniach 9 i 10 lipca 2008 r. (posiedzenie z 9 lipca) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny 122 głosami — 5 osób wstrzymało się od głosu — przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 EKES jest zdania, że Small Business Act dla Europy (SBAE), którego opracowania wielokrotnie się domagał, pozwoli nadać nowy impuls Europejskiej karcie małych przedsiębiorstw i stanowi wyjątkową okazję do rozwoju potencjału małych przedsiębiorstw, a jednocześnie sprawdzian rzeczywistej woli instytucji i państw członkowskich prowadzenia prawdziwej trwałej polityki wsparcia MŚP i najmniejszych przedsiębiorstw.

1.2 Polityka ta nie powinna ograniczać się do okresów trudności gospodarczych, kiedy to środowiska polityczne przypominają sobie o MŚP i najmniejszych przedsiębiorstwach w celu zlikwidowania luk w zatrudnieniu i poprawy statystyk bezrobocia; powinna stać się dojrzałą długoterminową polityką wspierania konkurencyjności tych podmiotów.

1.3 EKES zaleca wdrożenie dziesięciu podstawowych środków, które powinny wesprzeć i nadać impuls rozwojowi MŚP poprzez stworzenie dla nich rzeczywiście korzystnych warunków, oraz sprawić, że Small Business Act dla Europy będzie czymś więcej niż tylko kolejną deklaracją polityczną:

- dobra znajomość struktury europejskiej różnych kategorii MŚP, ich ewolucji i potrzeb, zarówno horyzontalnych, jak i właściwych poszczególnym sektorom, przy uwzględnieniu rynku wewnętrznego w wymiarze wewnętrznym, zewnętrznym i transgranicznym; chodziłoby w szczególności o publikowanie rocznych raportów;
- włączenie aspektu MŚP do wszystkich polityk wspólnotowych i procesu legislacyjnego;
- kontynuowanie na wszystkich szczeblach polityki upraszczania procedur administracyjnych i wprowadzenie nowej metody konsultacji z MŚP należącymi do różnych kategorii oraz z instytucjami pośredniczącymi, które je reprezentują;
- zapewnienie, aby przepisy na wszystkich szczeblach uwzględniały sytuację i potrzeby poszczególnych kategorii MŚP i aby stosowano w nich zasadę „think small first” („najpierw myśl na małą skalę”);

— zapewnienie, aby przepisy uwzględniały cztery podstawowe zasady: 1) skuteczności analiz oddziaływania, 2) proporcjonalności, 3) „only once” („tylko raz”) i 4) ochrony, w szczególności poprzez rozszerzenie uprawnień wysłannika ds. MŚP oraz powołanie rzecznika MŚP dla rynku wewnętrznego;

— wspieranie działań towarzyszących i doradczych prowadzonych przez organizacje pośredniczące reprezentujące MŚP;

— wznowienie programów współpracy przedsiębiorstw, wymiany między ich organizacjami oraz zorganizowania w sieć usług wspierających przedsiębiorstwa;

— wdrożenie rozszerzonej i stałej polityki innowacyjnej, skierowanej do najmniejszych przedsiębiorstw;

— ułatwienie i wspieranie dostępu MŚP do programów UE;

— zapoczątkowanie polityki na rzecz przekazywania/przejmowania przedsiębiorstw.

1.4 EKES wnosi, by SBAE obowiązywał na wszystkich szczeblach w formie instrumentu prawnie wiążącego.

1.5 Komitet wnosi ponadto, by SBAE ustanawiał korzystne warunki dla prowadzenia dialogu społecznego pomiędzy partnerami społecznymi w sektorze MŚP w dążeniu do stworzenia możliwie najlepszego środowiska pracy i tym samym przyczynienia się do kreatywności i innowacyjności, także w odniesieniu do warunków pracy, ze szczególnym uwzględnieniem poprawy bezpieczeństwa i analizy ryzyka w miejscu pracy.

2. (Tłó) Prezentacja opinii rozpoznawczej

2.1 Znaczenie małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) dla gospodarki Unii Europejskiej jest ogólnie uznane za kluczowy element wzrostu i zatrudnienia na szczeblu UE oraz odpowiedź na nowe problemy globalizacji. Ocena rezultatów polityki w zakresie MŚP wdrożonej w latach 2005-2007 pokazała, że dokonano znaczących postępów, zarówno na szczeblu wspólnotowym jak i krajowym, dzięki zastosowaniu zasady „najpierw myśl na małą skalę”.

2.2 Komisja Europejska podkreśliła konieczność całkowitego uwolnienia potencjału MŚP w dziedzinie wzrostu i tworzenia miejsc pracy oraz wykorzystania w pełni ich zdolności innowacyjnych. Kierunek ten znajduje odzwierciedlenie w sprawozdaniu na temat odnowionej strategii lizbońskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, przyjętym 11 grudnia 2007 r. W tym kontekście została sformułowana idea Small Business Act dla Europy (SBAE), którego głównym celem ma być określenie zasad i konkretnych środków służących poprawie warunków działania europejskich MŚP, przy pełnym uwzględnieniu ich zróżnicowania. Inicjatywa ta spotkała się z uznaniem podczas Rady Europejskiej w grudniu 2007 r., celem Komisji stało się zatem przedstawienie projektu w czerwcu 2008 r.

2.3 W tym kontekście należy przypomnieć, że EKES wydał niedawno oraz przygotowuje obecnie szereg innych opinii dotyczących polityki w zakresie MŚP, między innymi:

- „Rozwój sektora usług dla przedsiębiorstw w Europie” (INT/412 — sprawozdawca: Edwin CALLEJA) (w trakcie opracowania)
- „Program badań i rozwoju na rzecz MŚP” (INT/379 — sprawozdawca: Claudio CAPPELLINI)
- „Śródkresowy przegląd polityki w zakresie MŚP” (INT/392 — sprawozdawca: Brendan BURNS) (w trakcie opracowania)
- „Międzynarodowe zamówienia publiczne” (INT/394 — sprawozdawca: Henri MALOSSE)
- „Mikrokredyty” (INT/423 — sprawozdawca: Antonello PEZZINI) (w trakcie opracowania).

2.4 Prezydencja słoweńska Rady zwróciła się do EKES-u o sformułowanie propozycji o charakterze politycznym, które sprzyjałyby wzrostowi MŚP. Nie chodzi zatem o sporządzenie kolejnej listy środków technicznych służących indywidualnemu wzrostowi MŚP, ale o zaproponowanie bardziej usystematyzowanych ram politycznych i innowacji na rzecz MŚP.

2.5 Wśród wielu kwestii priorytetowych prezydencja słoweńska podkreśla szczególnie dwie sprawy:

- a) umożliwienie wszystkim MŚP — przy uwzględnieniu ich różnych rozmiarów, profili działalności, sektorów, sposobu produkcji — sprostanie poważnym wyzwaniom, z jakimi będą musiały się zmierzyć w związku z przemianami w przemyśle, ze zmianami klimatycznymi, demograficznymi, problemami społecznymi, restrukturyzacją rynków i skutkami globalizacji, zmianami w dystrybucji, standaryzacji i certyfikacji produktów i usług;
- b) umożliwienie im udziału na wszystkich szczeblach w procesie podejmowania decyzji politycznych, wyznaczania priorytetów operacyjnych i przyjmowania rozstrzygnięć legislacyjnych, regulujących ramy ich działalności.

2.6 Ponadto prezydencja słoweńska zwróciła się do EKES-u o opinię w związku z przygotowaniem europejskiego Small Business Act.

3. Uwagi ogólne

3.1 W swoich poprzednich opiniach EKES poinformował o poważnych postępach poczynionych na rzecz MŚP, w szczególności w dziedzinie dostępu do finansowania oraz uproszczenia procedur administracyjnych. Komitet pragnie z zadowoleniem podkreślić bardzo znaczącą zmianę stanowisk instytucji europejskich

na korzyść małych przedsiębiorstw i ma nadzieję, że nie jest ona związana ze szczególnie trudną obecną sytuacją gospodarczą i społeczną. Mimo niewątpliwych osiągnięć, polityka podjęta w ostatnich latach wykazuje jednak szereg braków.

3.2 EKES jest w szczególności zdania, że cele strategiczne Europejskiej karty małych przedsiębiorstw nie zostały zrealizowane z powodu braku wartości prawnej tego dokumentu, który w większości przypadków pozostawał jedynie deklaracją polityczną. Konieczne jest wzmocnienie wdrażania karty w państwach członkowskich i na szczeblu regionalnym oraz wznowienie rocznych ocen w państwach członkowskich i zaleceń dla nich.

3.3 Ponadto często była mowa o tym, że uzgadnianie rozwiązań z poszczególnymi kategoriami MŚP mogłoby zostać w znacznym stopniu udoskonalone; EKES jest zdania, że potrzebne jest przyjęcie na szczeblu europejskim, krajowym i regionalnym nowej kultury dialogu, umożliwiającej wzmocnienie i instytucjonalizację konsultacji między instytucjami i organizacjami pośredniczącymi reprezentującymi różne środowiska MŚP.

4. Uwagi szczegółowe

4.1 Stworzenie nowych warunków sprzyjających rozwojowi wszystkich MŚP

Wobec zaistniałej sytuacji, wobec wielkich wyzwań, z jakimi będą musiały się zmierzyć MŚP, a także dla wcielenia w życie odnowionej strategii lizbońskiej, przyjętej na wiosennym szczycie w 2008 r., oraz wsparcia inicjatyw Komisji zmierzających do poprawy konkurencyjności MŚP, EKES całkowicie popiera inicjatywę prezydencji dotyczącą prowadzenia innowacyjnej polityki w zakresie MŚP, której podstawą stałyby się SBAE.

4.2 Europejski projekt na rzecz MŚP i mikroprzedsiębiorstw

EKES zaleca instytucjom wspólnotowym, by przestały koncentrować się wyłącznie na przedsiębiorstwach o wysokim wskaźniku wzrostu, na międzynarodowej pozycji przedsiębiorstw i różnych zasadach doskonałości, powodujących, że korzyści działań wspólnotowych nie obejmują milionów małych przedsiębiorstw, które tworzą wartość dodaną, innowacje, miejsca pracy i stabilność regionalną. Komitet wnosi, by instytucje i władze publiczne na wszystkich szczeblach prowadziły innowacyjną politykę na rzecz MŚP, poprzez stworzenie prawdziwego europejskiego projektu, skupiającego siły gospodarcze wszystkich średnich i małych przedsiębiorstw oraz mikroprzedsiębiorstw dla zapewnienia dodatkowego wzrostu i zatrudnienia, których potrzebuje UE. Projekt ten powinien także służyć rozwijaniu i promowaniu dialogu z partnerami społecznymi i gospodarczymi oraz z organizacjami przedstawicielskimi różnych kategorii MŚP w sprawach nowych wielkich wyzwań wspólnotowych (zmiany klimatyczne, demograficzne i imigracja, środowisko naturalne, energia i in.), którym MŚP będą musiały stawić czoła. Omawiany projekt europejski, oparty na działalności przedsiębiorstw o wysokim wskaźniku wzrostu, ale też przede wszystkim na gospodarce bliskości i tzw. tradycyjnych gałęziach działalności, powinien umożliwić Unii zapoczątkowanie polityki promocji przedsiębiorstw „na miarę ludzką” i oparcie się na gospodarce bliskości dla zapewnienia wzrostu państw członkowskich, przy wykorzystaniu pięciu środków priorytetowych.

4.2.1 Znać rzeczywistość poszczególnych kategorii MŚP i informować o niej: Każda dziedzina polityki wspólnotowej powinna opierać się na przejrzystych danych umożliwiających rozpoznanie sytuacji. Pojęcie MŚP obejmuje bardzo różne realia i kategorie czy formy przedsiębiorstw (przedsiębiorstwa indywidualne czy spółki, przedsiębiorstwa nieposiadające pracowników czy zatrudniające do 250 osób, przedsiębiorstwa rzemieślnicze, handlowe, przedsiębiorstwa gospodarki społecznej czy przedsiębiorstwa z sektora wolnych zawodów), prowadzących działalność w swoich sektorach, których rzeczywistość i potrzeby są bardzo różnorodne. Dane dotyczące poszczególnych kategorii MŚP, o ile istnieją, są często niekompletne. Analizy prowadzone przez poprzednie Europejskie Obserwatorium MŚP często dostarczały danych o zasadniczym znaczeniu. EKES wyraża zadowolenie z ponownego uruchomienia Obserwatorium przez DG Przedsiębiorstwa i domaga się:

- uruchomienia szerokiego programu badań ekonomicznych, w tym także sektorowych, dotyczących sytuacji i potrzeb różnych kategorii MŚP, w tym także na szczeblu krajowym i regionalnym, oraz analiz statystycznych w porozumieniu z zainteresowanymi organizacjami przedstawicielskimi;
- wspierania i rozwijania badań własnych organizacji przedsiębiorstw na szczeblu europejskim, krajowym i regionalnym w porozumieniu z ośrodkami badawczymi, uczelniami wyższymi i państwami członkowskimi.

4.2.2 Włączenie aspektu MŚP do wszystkich dziedzin polityki wspólnotowej: EKES mógł stwierdzić, że pomijając deklaracje polityczne na rzecz małych przedsiębiorstw, prawodawcy na wszystkich szczeblach — wskutek niezajomości realiów lub w trosce o prostotę — mają wciąż silną tendencję do systematycznego wykorzystywania modelu dużego przedsiębiorstwa i stosowania zasady „bonsai”, zgodnie z którą co jest dobre dla dużego przedsiębiorstwa, jest dobre również dla małego. Takie teoretyczne podejście oparte na jednym modelu ekonomicznym stoi w sprzeczności z rzeczywistością, w której istnieje wiele form przedsiębiorstw i ich kultur. W efekcie przeszło 90 % przedsiębiorstw europejskich ma poczucie, że są niezrozumiane i ignorowane przez politykę wspólnotową. EKES zwraca szczególnie uwagę instytucji wspólnotowych i państw członkowskich na fakt, iż małe przedsiębiorstwa i mikroprzedsiębiorstwa są podstawową siłą wspólnotowej gospodarki i zatrudnienia, ale że mogą stać się jej słabością — nie z własnej winy, lecz z powodu niedostatecznej uwagi poświęcanej im przez władze publiczne wszystkich szczebli. Komitet domaga się, by SBAE był okazją do wcielenia deklaracji w życie, i oczekuje, że potrzeby i cechy charakterystyczne poszczególnych kategorii MŚP zostaną obowiązkowo wzięte pod uwagę we wszystkich dziedzinach polityki, programach i negocjacjach, w tym w ramach dialogu społecznego i stosunków międzynarodowych, zarówno na szczeblu wspólnotowym, jaki i krajowym i regionalnym.

4.2.3 Kontynuowanie polityki upraszczania procedur administracyjnych: EKES zachęca Komisję do ograniczenia działań zmierzających do uproszczenia legislacji wspólnotowej, natomiast zwraca się przede wszystkim do instytucji wspólnotowych i państw członkowskich o podjęcie bardziej skutecznej polityki upraszczania obejmującej pięć punktów:

- wdrożenie prawdziwej polityki „najpierw myśl na małą skalę”,

- uproszczenie, ale nie rozmycie odpowiedzialności: EKES poddaje w wątpliwość zasadność i skuteczność systematycznych zwolnień dla małych przedsiębiorstw, preferując proporcjonalność i bezpośrednie konsultacje z organizacjami danych MŚP,
- systematyczne włączanie organizacji reprezentujących poszczególne kategorie MŚP do wspólnotowego, krajowego i regionalnego procesu legislacyjnego oraz do dialogu społecznego na różnych szczeblach, a także wzmożona współpraca z EKES-em i Komitetem Regionów;
- usystematyzowanie zasady „Only once” na wszystkich szczeblach;
- opracowanie przewodników i dokumentów informacyjnych dotyczących przyjętych przepisów, aby uczynić je zrozumiałymi i ułatwić ich transpozycję.

4.2.4 Wspieranie działalności pomocniczej i doradczej organizacji pośredniczących. Organizacje pośredniczące reprezentujące różne kategorie MŚP stanowią zasadniczy czynnik sukcesu polityki wspólnotowej dzięki swoim usługom wsparcia technicznego dla wszystkich MŚP, wymagającym szczególnych kompetencji, których nie może zapewnić nowa sieć Enterprise Europe Network (EEN). Odgrywają one nieocenioną rolę w przekazywaniu informacji i udzielaniu pomocy przedsiębiorstwom, gdyż w szczególności umożliwiają w poszczególnych przypadkach dostosowanie prawodawstwa do sytuacji właściwej dla każdego przedsiębiorstwa i zrozumienie przepisów na szczeblu mikroekonomicznym i lokalnym, w tym także na poziomie najbliższym małemu przedsiębiorstwu. EKES jest zdania, że władze publiczne na wszystkich szczeblach powinny zaangażować się w zdecydowaną politykę wspierania ich działalności, a programy wspólnotowe dotyczące MŚP powinny wyraźnie uwzględniać środki wsparcia dla tych organizacji. Wnosi jednak ponadto, by Komisja, państwa członkowskie i regiony wprowadziły w życie wnioski, jakie w tej kwestii sformułowano na 4. Europejskiej Konferencji dotyczącej Branży Rzemieślniczej i Małych Przedsiębiorstw, zorganizowanej w Stuttgarcie.

4.2.5 Wznowienie programów współpracy przedsiębiorstw i programów wymiany między ich organizacjami. EKES wnosi, by Komisja wznowiła programy współpracy międzyregionalnej przedsiębiorstw, które to programy okazały się skuteczne w przeszłości. Ponadto należy wspierać działania organizacji pośredniczących lub umożliwić tworzenie organów mających sprzyjać takiej współpracy.

4.3 Przyjęcie rzeczywiście skutecznego europejskiego Small Business Act

4.3.1 W tym kontekście EKES wyraża zadowolenie z faktu, że Rada i Komisja opowiedziały się za sporządzeniem europejskiego Small Business Act, tym bardziej, że sam wielokrotnie domagał się opracowania tego dokumentu ⁽¹⁾. Jest zdania, że aby SBAE był skutecznym, powinien spełniać szereg warunków:

⁽¹⁾ Por. opinia EKES-u w sprawie potencjału przedsiębiorstw, zwłaszcza małych i średnich (strategia lizbońska) (Dz.U. C 256 z 27.10.2007, s. 8).

4.3.1.1 Jego celem powinno być **stworzenie możliwie najkorzystniejszych warunków** dla MŚP i mikroprzedsiębiorstw na wszystkich szczeblach oraz udzielenie konkretnej odpowiedzi na różnorodne wyzwania, jakim muszą sprostać MŚP przez cały okres istnienia, w szczególności w wypadku przekazania lub przejścia przedsiębiorstwa; w tym kontekście SBAE nie może prowadzić do pogorszenia warunków pracy pracowników MŚP, wręcz przeciwnie — podejmowane inicjatywy powinny pozwolić na lepsze uwzględnienie ich sytuacji;

4.3.1.2 Powinien **przynosić rzeczywistą wartość dodaną** i nie ograniczać się do zwykłego połączenia istniejących programów ani koordynacji aktualnie stosowanych środków;

4.3.1.3 Nie powinien być jedynie kolejną deklaracją intencji, jak to miało miejsce w przypadku Europejskiej karty małych przedsiębiorstw, ani ograniczać się do prostego zobowiązania politycznego instytucji europejskich i państw członkowskich; MŚP i mikroprzedsiębiorstwa zasługują na więcej i EKES jest zdania, że **nadanie SBAE wartości prawnej** byłoby usankcjonowaniem i dowodem woli UE skutecznego działania na rzecz MŚP i mikroprzedsiębiorstw;

4.3.1.4 Powinien być **w całości wiążący**, obowiązywać na wszystkich europejskich, krajowych i regionalnych szczeblach decyzyjnych i być adresowany do władz publicznych na wszystkich szczeblach, przy jednoczesnym pozostawieniu państwom członkowskim troski o jego wdrożenie ⁽²⁾;

4.3.1.5 Powinien **mieć zastosowanie do wszystkich polityk wspólnotowych**, włączając MŚP do ogółu polityk i rozwijając całościowe podejście, uwzględniające w sposób należyty wszystkie aspekty polityk i konsekwencje nowych przepisów dla poszczególnych kategorii MŚP.

4.3.2 EKES wymaga, aby SBAE obejmował **pięć głównych środków politycznych**, które pozwoliłyby na zapewnienie, że przepisy legislacyjne nie ograniczą rozwoju ani konkurencyjności różnych kategorii MŚP:

4.3.2.1 **Zapewnienie, aby dokumenty legislacyjne na wszystkich szczeblach były opracowywane przy uwzględnieniu specyficznej sytuacji i szczególnych potrzeb rozmaitych kategorii MŚP.** W tym celu należy ustanowić podstawowy przepis, obowiązujący na wszystkich szczeblach decyzyjnych, mówiący, że projekty legislacyjne powinny być opracowywane ze świadomością potrzeb i oczekiwań MŚP, ze szczególnym uwzględnieniem najmniejszych z nich, przy zastosowaniu zasady „Think small first”, pamiętając w pierwszym rzędzie o osobach prowadzących własną działalność gospodarczą, które stanowią ponad połowę przedsiębiorstw europejskich. Oznacza to w szczególności systematyczne konsultacje z organizacjami reprezentującymi MŚP oraz odpowiedni udział ekspertów tych organizacji we wszystkich komitetach konsultacyjnych na szczeblu regionalnym, krajowym i europejskim, poruszających kwestie mogące wywrzeć wpływ na funkcjonowanie MŚP, czego domagała się w szczególności Rada ds. Konkurencyjności w dniu 13 marca 2006 r.

W tym kontekście EKES domaga się powołania w każdej dyrekcji generalnej Komisji specjalisty ds. MŚP, który czuwałby nad tym, aby środki legislacyjne oraz programy zarządzane

przez DG uwzględniały należycie priorytety i oczekiwania MŚP i mikroprzedsiębiorstw.

4.3.2.2 **Zapewnienie, aby przepisy legislacyjne respektowały podstawowe zasady.** W opinii EKES-u skuteczność przepisów legislacyjnych na wszystkich szczeblach, a także programów czy działań zbiorowych lub indywidualnych na rzecz MŚP, zależy od czterech zasad, które jego zdaniem powinny zostać włączone do SBAE i stosowane systematycznie na wszystkich szczeblach, (europejskim, krajowym i regionalnym):

— **systematyczna analiza oddziaływania dla MŚP:** żaden tekst legislacyjny nie powinien móc zostać przyjęty, jeżeli nie był wcześniej przedmiotem systematycznej analizy oddziaływania na poszczególne kategorie przedsiębiorstw danego sektora, mierzącej bezpośrednie i pośrednie skutki gospodarcze i społeczne, takie jak obciążenia administracyjne, wydatki komunikacyjne i koszty inwestycji, jakie zostaną narzucone, oraz korzyści, jakie przedsiębiorstwa mogą z niego czerpać;

— **zasada proporcjonalności:** przepisy legislacyjne nie powinny wprowadzać środków nieużytecznych dla MŚP i powinny ograniczać się do koniecznego minimum; warunki stosowania prawodawstwa winny być dostosowane do rzeczywistości przedsiębiorstw, do specyfiki ich sytuacji oraz do możliwości wdrażania przez nie tych przepisów;

— **zasada „only once”:** zadaniem MŚP jest wytwarzanie, nie zaś ciągle zajmowanie się administracją; nie powinny one być przedmiotem oświadczeń i procedur administracyjnych więcej niż raz w danej kwestii; zaś do zainteresowanych władz administracyjnych należy przekazywanie tych informacji między sobą; z tej zasady „only once” mogłyby zrezygnować punkty kompleksowej obsługi, które stosują regułę „jeden przedsiębiorca — jedna osoba kontaktowa”, opierając się na organizacjach pośredniczących odgrywających już taką rolę na szczeblu krajowym;

— **zasada ochrony:** przepisy legislacyjne nie powinny zostać przyjęte, jeżeli są sprzeczne z rozwojem MŚP i mogą ograniczać ich konkurencyjność; powinna istnieć możliwość zablokowania wszelkich wniosków legislacyjnych, które nie zostały poddane kompletnej analizie oddziaływania lub w wypadku których okazałoby się, że proponowane środki działania są sprzeczne z rozwojem społeczno-gospodarczym MŚP.

EKES podkreśla ponadto konieczność wdrożenia i zagwarantowania pełnej przejrzystości procedur administracyjnych poprzez umożliwienie MŚP dostępu do wszystkich dotyczących ich danych administracyjnych i ich poprawienia w razie potrzeby.

4.3.2.3 **Wdrożenie rozszerzonej i spójnej polityki na rzecz innowacji.** EKES domaga się, aby Komisja, państwa członkowskie i władze terytorialne nie ograniczały się do wspierania innowacji w zakresie zaawansowanych technologii i przyjęły bardziej zdecydowaną politykę, włączając do swoich programów specjalne środki wsparcia dla innowacji w nisko- i średniozaawansowanych technologiach oraz innowacji nietechnicznych w MŚP, a w szczególności najmniejszych przedsiębiorstwach.

⁽²⁾ Zob. opinia w sprawie międzynarodowych zamówień publicznych (Dz.U. C 224 z 30.8.2008, s. 32), w której EKES „nie popiera wprowadzenia w UE systemu kontyngentów dla MŚP wzorowanego na amerykańskiej ustawie o drobnej przedsiębiorczości (*Small Business Act*)”.

Nowa sieć o charakterze doradczym EEN nigdy nie będzie w stanie sama skutecznie dotrzeć do wszystkich przedsiębiorstw o potencjale innowacji; EKES domaga się zatem, aby SBAE określał jako kwestie priorytetowe:

- zachęcanie partnerów społecznych w sektorze MŚP do rozpoczęcia dialogu w celu stworzenia odpowiedniego środowiska pracy, które sprzyja kreatywności i innowacji
- wsparcie na rzecz powołania doradców w organizacjach pośredniczących MŚP i mikroprzedsiębiorstw, na poziomie jak najbliższym przedsiębiorstwu, oraz na rzecz dostosowanego do potrzeb szkolenia przedsiębiorców i pracowników służącego wspieraniu innowacyjności dzięki wykorzystaniu nowych szans stwarzanych przez dynamicznie ewoluujące rynki;
- stworzenie instrumentów finansowych dostosowanych do sytuacji najmniejszych przedsiębiorstw i zadbanie o to, by instrumenty te wspierały również działania na rzecz pracowników;
- zachęcanie państw członkowskich i regionów do zainicjowania, wraz z organizacjami MŚP, kampanii odkrywania innowacji technologicznych i nietechnologicznych w MŚP, a przede wszystkim w mikroprzedsiębiorstwach.

4.3.2.4 Rozszerzenie dostępu do programów wspólnotowych. EKES jest zdania, że złożoność procedur administracyjnych oraz różnorakie wymogi coraz bardziej komplikują, czy wręcz uniemożliwiają, udział małych przedsiębiorstw w programach wspólnotowych. Prowadzi to do paradoksu, że organizacje pośredniczące coraz mniej interesują się takimi programami. Przykładowo obecne ograniczenia prawne nie pozwalają na nowatorskie działania, na wspieranie eksperymentalnych projektów pilotażowych, co pozbawia UE całej masy innowacyjnych propozycji. EKES uważa, że należałoby dokonać przeglądu tych zasad i mechanizmów: z uwagi na obszerność tematu, w niniejszej opinii nie ma miejsca na sprecyzowanie potrzebnych zmian, EKES zwraca się jednak do Komisji o podjęcie w ramach SBAE rzeczywistych konsultacji z organizacjami przedstawicielskimi MŚP w celu określenia nowych warunków opracowywania programów i udziału w nich na różnych poziomach regionalnych.

W związku z powyższym konieczne jest, by fundusze strukturalne umożliwiały wspieranie dostępu MŚP do zamówień

publicznych, szczególnie w regionach znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji ⁽³⁾.

4.3.2.5 Ułatwienie i wspieranie przekazywania bądź przejmowania przedsiębiorstw. EKES podkreśla szczególnie problem przekazywania/przejmowania przedsiębiorstw, w szczególności małych przedsiębiorstw produkcyjnych i usługowych w miastach i na wsiach: zapowiedź ich zniknięcia, które jednocześnie nie jest nieuchronne, ma poważne negatywne konsekwencje dla utrzymania aktywności i zatrudnienia na tych obszarach. Należy wspierać wdrażanie systemów zbliżania nabywców i sprzedających oraz zachęt finansowych lub podatkowych, ale także zachęcać przedsiębiorców do lepszej kapitalizacji w celu utrzymania wartości ich aktywów.

Szczególna sytuacja, w jakiej znajdują się przedsiębiorcy na niektórych obszarach, takich jak obszary wiejskie, wymaga opracowania nowatorskich formuł, np. partnerstwa publiczno-prywatnego.

4.4 SBAE powinien być instrumentem prawnie wiążącym.

4.4.1 W celu zapewnienia SBAE rzeczywistej skuteczności EKES domaga się, by środki te zostały przyjęte przez Radę i Parlament w formie aktu prawnie wiążącego, obowiązującego na wszystkich szczeblach decyzyjnych: europejskim, krajowym i regionalnym.

4.4.2 W tym kontekście EKES wnosi o doroczną ocenę wdrażania SBAE oraz całościowej polityki na rzecz MŚP na szczeblu wspólnotowym i krajowym oraz o sporządzanie rocznego sprawozdania z poczynionych postępów; sprawozdaniu temu powinien być poświęcony odrębny rozdział w ramach wdrażania strategii lisbońskiej.

4.4.3 Na podstawie tych sprawozdań Komisja będzie mogła formułować zalecenia dla państw członkowskich i regionów. Komitet pragnie mieć możliwość wydawania opinii w sprawie tych zaleceń.

4.4.4 EKES domaga się, by te doroczne oceny prowadziły — w razie potrzeby — do odpowiedniego dostosowania SBAE i polityki na rzecz MŚP.

4.4.5 EKES zaleca gorąco Komisji i Radzie ściśle włączenie organizacji reprezentujących poszczególne kategorie MŚP do procesu przygotowywania SBAE i jego wdrażania.

Bruksela, 9 lipca 2008 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Dimitris DIMITRIADIS

⁽³⁾ Zob. opinia CESE 979/2008 w sprawie międzynarodowych zamówień publicznych (tekst nie został jeszcze opublikowany w Dzienniku Urzędowym).